

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Györgyakab M. utóda könyveskereskedése, hová a lapszellemleni részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik a lap
Minden Szerdán.
Kéziratok nem adtnak vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FEJÉR ANTAL,
FÜVEDE.

Nyitóléti cikkek
soronként 40 fillérért közöltetnek.
Egyes lap ára 20 fillér.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre
4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legelőbbban számítatnak

A székely vasut és ipar.*)

A földművelési miniszter mellett legtöbbet tehet a kereskedelmi miniszter, a kihez nagy reményeket is fűzött a székelység, mint erdélyi emberhez. Meg is van benne a jóakarát, örökösen uton van, tanul, gyűjti a tapasztalatokat, hogy a hol kell, segítsen. Járt a mult év tavaszán a Székelyföldre is, de csak addig, a míg a vasut jár; a roppant vasut nélküli területre, a hol alkalma lett volna száz és száz kilométer kocsin utazni és látta volna a roppant elmaradottságot, oda nem ment. A kereskedelmi miniszternek sürgősebb teendője nem lehet, mint egyszer már kiépített az ezelőtt öt évvel (1895. VII. t.-cz.) törvényben megszavazott székely vasutakat, mert vasut nélkül föllandult földművelést, ipart, kereskedelmet képezni sem lehet; a hol pedig e három tényező hiányzik, ott nincs megélhetés. A miniszter tárczája tárgyalásakor kijelentette ugyan, hogy az első gondoljai közé tartozik, de most nem alkalmas a pénzpiac emisszióra, uszorapénzzel pedig nem épít. Ugy olvastam, hogy az állam évi zárószámadása huszonegy millió pluszal zárult; százmilliók beruházási kölcsönre is elég alkalmas a pénzpiac helyzete. Az élelmes közoktatásügyi miniszter rögtön bele is markol és ujjabb száznegyven állami iskolát állít. A belügyminiszternek alig van sürgősebb teendője, mint az el-kényeztetett vagyonos osztály kényelmére a meglevő Nemzeti Színházat három millióval (persze hat is lesz) kényelmesebbé tenni. A földművelési miniszternek a sok minden egyében kívül három millió jut Vajda-Hunyadvár fölépítésére stb. stb. Ebből látszik, hogy tisztán luxus-kiadásokra is dobálóznak a milliókkal; ám te-gyék, de csak akkor, ha az ország minden vidékének és polgárának megvan a

Szilvassy János dr. „A Székelyföld” című tanulmányából.

mindennapi kenyere, hanem színházépítésekre, Vajda-Hunyadra stb. gondolni akkor, mikor egy nagy vidék százezernyi lakossága a legszükségesebbet is kénytelen nélkülözni és kénytelen kivándorolni, — az nem lehet helyes.

A kereskedelmi miniszter Csikszereidában azt mondta, hogy ennek a vidéknek nem kéni, de követelmé kell. Ugy! követelés, a melynek nyomatókat nem lehet adni, csak frázis! Hiszen csak nem tagadhatja meg a lakosság az adót! Vagy fellázadjon, hogy ráadásul még tömegesen lelőjék őket és börtönbe kerüljenek!? E kijelentés csak arra jó, hogy a miniszter beismeri a vidék sürgős és jogos kíván-ságát, de azért még a folyamatba vett előmunkálásokat is beszüntette.

A vasutépítés lenne tehát az első teendő, mely e letargikus testbe új életet önteni lenne hivatala.

Ezután jönne az ipar teremtése és támogatása. A miniszteriumban itt sem hiányzik a jóakarát, de a cselekvés edes-kevés.

Peldául folytatja a székely fiuk gyár-ipari kiképezését. Jól van. Én azonban — és ha jól emlékszem, a miniszter ur is — ettől a mozgalomtól nem várom a székely ipar föllandulását. Kivisznek, el-helyeznek a gyárakban néhány száz székely fiut. Ezeket aztán ott kiképezik jó gyári munkásokká és ezzel be is zárták előtök végleg a Székelyföldet. Ezek ide többé vissza nem jönnek, de hát mit is csinálnának itt? Hiszen itt nincs Gyagyár, MÁV-gyár stb; itt nem kap kenye-ret, természetesen ott marad mind, a hol olyan munkát kap, a melyre kiképeztek. Ugyan mi haszon hárul ebből a Székely-föld iparára? Hogy a Székelyföldön ipar fejlődjék, ahöz itt helyben kell iparvállalatokat létesíteni és itt helyben kell a székely fiukat és leányokat különféle ipar-ágakban kiképezni. Nyersanyag van elég az erdőségekben, melynek fáját százféle

iparcikké lehet földolgozni. A hegyések belseje óriás kincseket rejt magában, Csik-ban, Háromszéken rengeteg széntelepek hevernek paragon; a havasok telvék vas-sal, ólommal, arannyal, ezüsttel, mangán-nal, terméskénnel stb. Szárhegyen, Fel-Csikban egész hegyek vannak remek fe-lér márványból, mely a karraraival ver-senyez; ma az országutakat kavicsolják vele. Ditró határában ott van a majdnem drágakőszámbe menő remek ditróit, mely másutt a világon sehol nincs és melyből csiszolva a legremekebb műtárgyakat le-hetne előállítani. Mily tér a bányászat és kőlaragászat terén! Ez maga is elég lenne, hogy jólétet teremtsen egész vidé-ken. Csak meg kell kezdeni és a nagyon ügyes székelyt megtanítani rá.

Nem rossz gondolatnak tartom, a mi mellett a székelyeknek legfáradhatatlanabb jóakarója, Borszékai Soma, buzgólkodik. Az eszme az, hogy a topiczai bőséges, kristálytiszta meleg forrásokat kender- és lenáztatásra szeretné fölhasználni, össze-kötvé fonó- és szövőgyárral. Gyergyó vidéke nagyon hasonlít a Tátra vidékéhez és kellő művelés mellett bizonyára ter-melne olyan jó kenderet és lent, mint a Szepesség; az áztatáshoz kitchinő melegfor-rásokat, a földolgozáshoz igen ügyes és olcsó munkaerőt kapna és így, azt hiszem, versenyre kelhetne a szepességi, szépen fejlődésnek indult szövőiparral.

Van tehát itt tér a mitkődésre bősé-gesen. Van itt minden. Mező, erdő, ka-száló, legelő, víz, szén, ércz, nemes kő-zet, kitchinő fűrűk, páratlan ásványvizek. Van erőteljes, eszes, szorgalmas, ügyes, tanulóköny, takarékos, józan, magyar, hazaszerető nép. Ez azonban, hogy így mondjam, mind csak nyersanyag, mely megművelésre, földolgozásra vár. Ehhez a módot és az eszközöket az államnak kell megadnia, mint megadta és adja másutt.

Ne csak a ruténeket támogassa az állam, mert erre legalább oly érdemes a

székely is. Ha százezer rutén kivándorol, az is nagy baj, nagy veszteség, de ha százezer székelyt veszítünk el, az egy pótolhatatlan nagy nemzeti szerencsétlenség.

A rutének mentését főképpen azért kíséri magyar részről osztatlan szimpatia, mert mindig hű fiai voltak a hazának, kuruczai Rákócynak, honvédei Kossuth-nak. No hát a székely sem maradt hátra sohasem a haza szolgálatában a legjobbak mellől. Századokig őrfala volt az ország keleti határának, ő fogta föl és verte vissza az első csapásokat; ott volt a Rákóczyak szabadságharczában és a székely verte ki Bem alatt erdélyből az egész ellenséget. Róla dalolta Petőfi, hogy „nem halt ki még a drága székely vér, minden csöppje drága gyöngyöt ér”. Hát ne is adja az Isten, hogy kihaljjon; ne is vándoroljon világgá, hanem emelje föl a hazát a legidősebb, legjobb, sokat szenvedt mostohagyermekét is a többi szeretett gyermekei közé, mert megérdemli.

— A képviselőház ülései. A képvise-lőház május 13-án tartott ülésében Perczel Dezső elnök bemutatva a közjegyzők kérvényét az inkompatibilitás ügyében, ezután megsza-vazták harmadszori olvasásban is a mult szombaton elfogadott három törvényjavaslatot. Erre követték a összeférhetlenségi tör-vény revíziójára benyújtott javaslat általános tárgyalása. Az előadó Kobonyi (Iyula volt, ki szerint ezen törvénynek revíziója immár poli-tikai szükség volt. A kiküldött bizottságot tár-gyalásaiban két szempont vezette, egyik az, hogy a képviselő függetlenségét megővja a kormánnyal szemben, a másik pedig az, hogy a képviselőt is megakadályozza abban, hogy állását hasznosítsa. Az összeférhetlenség ren-dezése különösen az érdekeltségi összeférhe-telenség dolgában okozott nagy nehézséget, mert gazdasági életünk majdnem egészen a kormany gyamsága alatt áll. Ezért különösen vigyázni kellett arra, hogy a parlamentből ne zárjanak ki olyan érdemes férfiakat, kik sok hasznos szolgálatot tettek az országgyűlésen s a kiknek szolgálatára ezután is szükség van. Ezután a javaslatot elfogadásra ajánlotta. Kos-suth Ferencz pártja nevében elismeréssel adózik

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Az alkoholizmusról.

(Folytatás.)

Ha végig sorra venném a többi Országokat is, hasonló körüneteket észlelnék, de legyen elég ezen alkalommal, röviden megemlékeznem arról az állapotról, a melyben Magyarország az alkoholizmus terén van.

Nagyiványi Fekete Gyula dr. tanulmányozta hazánkban az alkoholizmust és az ő nyomai haladva akarom megvilágítani azt a sötét burkolatot, a melyből az alkoholizmus vigyorg ki.

Hogy a bűnügyi statisztikánkban mily lényeges szerepe jut a pálinka ivásnak arról a magyar bírői kar tehet tanuságot, de annyi bizonyos, hogy az elkövetett bűntettek, vétségek és kihágások 1. részé részeg állapotban követetik el s a hatóság elleni erőszak 2/3 része, a súlyos testi-sértések fele és az emberölés meg rablásnak leg-nagyobb része a részegség rovására esik.

1872-ben elítéltek Magyarországon büntett, vétség és kihágásért 45,384, 1883-ban 101,654 embert ehhez Fekete adatai szerint számítsunk hozzá 60,000 közbetrányt okozó részeget, kik a törvény szigorja alá nem esnek.

1891-ben kihágásért elítéltek 267,207 egyént, 1897-ben 348,841-et, ezekből a közrend és köz-szemérem ellen esik 1891-ben 29,000, 1897-ben 40,000. Ezen kihágások legnagyobb része a ré-szegeskedés folytán elkövetett sáróra be nem tar-tás, utcai duhajkodás és verekedés rovátába esnek.

El kell fogadnunk azon bebizonyított tényt, hogy a büntetendő cselekmények legnagyobb része

részeg állapotban követetik el és hogy az ijesztő módon terjedő szegénység az alkoholizmussal oksági viszonyban van és bármelyik előző meg a másikat: egy a társadalmi, mint állangazdasági szempontból óriási kár háramlik az országra belőle.

A mondottak alapján meggyőződhetünk ama tényről, hogy az alkoholizmus mily rettejtő ká-rokat okozhat, az egyesek, családok és a társad-alomnak, valamint az államnak is.

Hogy ennek a sötét színekkel ecetelt kór-nak, melyről csak rövid vázlatban emlékeztem meg gyógyszerre is van: azt akarom az előttem fekvő tapasztalat és gyakorlat által megismosított és kifejlesztett adatok alapján bebizonyítani.

Az alkoholisták gyógyítása a legcélsze-rűbben menedék házakban történhetik, hol az egyént az alkoholról, annak fokozatos elvoulosása által le kell szoktatni és folytonos felügyelet és jó bánásmóddal munkakedvénnek növelését, aka-raterajének fejlesztését előmozdítani.

Az alkohol elvonásának azért kell fokoza-tosan történnie, mert különösen idült alkoholiz-tásnál a deliriumtremens (reszkető ördjüngés) kitor és a gyógyítást megakadályozza és legtöbb eset-ben különösen a dühgöd formájában lehetetlenülé is teszi.

Az antialkoholikus kongresszusok már régóta tanácskoznak a körünetek gyógykezelésének mó-dozatairól és határozatát emelt elveit a nyugat-európai országokban és az Észak-Amerika Egye-sült Államsában kezdenek megvalósulni, csak mi nem indítottuk meg még a mozgalmat, mintha bizony a kultur mozgalom terén és a társadalmi jólét fejlődésének harcaiban is be kellene vár-nunk a nyugati és által leszárt, megérett elvek dicsalát és mikor már a kényszer parancsoló erő-

vel liz az óvrendszabályok behozatalára: csak akkor kellene megmozdulnunk!

Pedig aranyigazság: „Principiis obsta, sero medicatio parat, cum mala perlongas invaluere moras!”

És a mit ma ezrekkel megtehettünk, évek mulva milliókkal sem leszünk képesek elérni.

Az Egyesült államokban 50 év előtt a szesz-termelés megtiltásával, majd annak egyedurúsággá való átalakításával próbáltak, de eredménytelenül. Később az állam erősee felemelte a szeszadó-t. Az állampénztárnak roppant bevételei voltak. A szeszfogyasztás nem csappant meg.

Leghatásosabbak voltak az u. n. mértéklet-ségi egyesületek alakítása és a részegállapot-ban elkövetett bűncselekményekért bekövetkező büntetések szigorítása.

Franciaország, sem az adó leszállításával, sem annak felemelésével nem ért célzt. Legna-gyobb akadály ez országának az, hogy a szesz-főzésnek nem szab határt és hogy minden birto-kosnak megengedi a maga gyümölcséből és borá-ból a szeszfőzést magánükségletre, adómentese-n és ellenőrzés nélkül, továbbá, hogy a korsma-nyítás nincs korlátozva.

Mi kár háramlik ebből az államra, könnyen elképzelhetjük, ha meggondoljuk, hogy a statisztikai adatok szerint 600 ezerőt 1 millióra rug a házi főzők száma. S a kormány még sem képes gátat emelni a lavinaképpen terjedő alkoholiz-musnak, mely Franciaországot romlással fenye-geti, mert a házifőzők mind választó polgárok s a pálinka ott is a választások eredményének biz-tosító szerepe.

A társadalom vette kezébe az alkohol elle-nes mozgalmat és mértékletességi egyesületekkel tö-roszik gátat emelni a pusztító kór előbe.

Az alkohol ellenes mozgalom megindítója Mathew irlandi kapuczius atya volt, ki a szesz minden nemét méregnek nyilvánította. Angliában, Skót- és Írországban igen szép eredményeket ért el e téren. Majd az Egyesült államokba ment, hol „fejedelemekekt fogadták” s a washingtoni szenátus tagjai közé választották.

Az említett országokban Mathew atya taná-csára alakult mértékletességi egyesületek teljes megtartóztatást fogadtak a tagok, mert meggyő-ződéssükké vált, hogy csakis a teljes abstinenc-zia mentheti meg az alkoholikust a veszélytől.

Ezen egyesületek tartanak kongresszusokat, kiadnak füzeteket az alkohol káros voltáról, van lapjuk, melyek oktatják, óvják a munkásokat és utasításokkal szolgálnak nekik a védekezésben.

Vannak mértékletességi kávéházak, vendég-lők. A részegesek családját anyagi és erkölcsi támogatásban részesítik és a gyógyulóknak mun-kát, alkalmazást keresnek és megélhetésükről gondoskodnak.

Belgiumban a legerélyesebben hozzáfogott az állam az alkoholizmust megakadályozásához. Törvényt hoztak a közbetrányt okozó részeges-kesedésre, a szeszese italok hamisítására; szesz egyetlen állami intézetben sem szabad árulni; az iskolákban a gyermekeket már tanítják az alko-holizmus veszélyeire, megutáltatják velük e rut-szenvedélyt.

A gyermekek írásbeli nyilatkozatot adnak, hogy 20 éves korukig nem isznak. És igen szá-mos példát lehetne felhozni e nép életéből, a melyek szépen bizonyítanak, hogy mennyi lelki-erővel bírnak e gyermekek ígéreteik betartásában.

(Vége köv.)

Szell Kálmánnak, hogy a javaslat szigorítását óhajtja, mert nálunk szükség, hogy a képviselők függetlenek legyenek a kormánytól. A javaslatról azt állítja, hogy orvosság, mely sok bajtól fogja megóvni és gyógyítani a hazát. Bár pártjának sok kifogása van a javaslat ellen, azt általánosságban még is elfogadja. A néppárt részéről Zichy János gróf a javaslatot általánosságban szintén elfogadta. Polónyi Géza csatlakozott Kossuth Ferenc álláspontjához. Beszéde tovább folytatólag azzal, hogy a mit az ügyvédek kizárásáról mondott egészen felkavarta a hazát. Szület után Szell Kálmán kormányelnök beszélt, elosztlatni igyekezvén a javaslat ellen felhozott aggodalmakat. Beszéde után a ház a javaslatot általánosságban elfogadta. A 14-iki ülésben megkezdtek az összehelyeztetési javaslat részletes vitáját. Az első szakaszhoz Vég Arthur módosítást nyújt be, mely szerint a nemzeti muzeumi tanácsnak, a muzeumok és könyvtárak országos tanácsának, az országos műemlékek bizottságának, a gazda és vízügyi műszaki tanácsoknak is az országos állategészségügyi tanácsnak tagjai lehessenek képviselők. Ezt a módosítást elfogadták. A többiek azonban elvetették. Fél órai szünet után változatlanul elfogadták a második és harmadik szakaszt és hozzá fogtak a negyedik szakasz tárgyalásához. A május 15-iki ülésben napirend előtt Thaly Kálmán szólalt fel s kijelentette, hogy ő az adományozott rendjelt sem nem kereste, sem nem kérte, kintüntetést csak akkor tudta meg, mikor a felség azt már megadta. Ezt Szell Kálmán is megerősítette. A rendjelt ügyhez még Rakovszky szólalt hozzá, kinek beszéde alatt Thaly Kálmánt a jobb és szélső baloldaltól tüntetőleg szüntelenül éljenezték. Azután folytatták az összehelyeztetési törvény negyedik szakaszának tárgyalását s azt a benyújtott módosítások mellőzésével változatlanul elfogadták. Rohonyi indítványára elhatározták, hogy az ötödik szakaszt pontonként tárgyalják. Az első pontot szintén változatlanul elfogadták. Ezután Zmeskal Zoltán interpellált Degen Gusztáv levele ügyében, melyet egy lap faksimilében közölt s melyben a képviselő kerülete egyik községetnek olyasmit ígér, hogy hajlandó az italméresi jog érdekében a kormánytól eljárni, ha a választók írásban kötelezik magukat, hogy pártjára állanak. Degen mentegetőző, de a saját pártja is magára hagyta, a miniszter elnök meg éppen palcázat tört Degen eljárása felett. Ellenkezi részről pedig szüntelen kiabáltak, hogy tegye le mandátumát. A ház a miniszter elnök választás tudomásul vette. A május hó 17-én tartott ülés elején Neményi Ambrus betérjlesztette a pénzügyi bizottság jelentését a kvóta törvényről. Azután hozzá fogtak az összehelyeztetési javaslat részletes tárgyalásához és az ötödik szakasz második és harmadik pontját változatlanul elfogadták. A negyedik pontot Feilitzsch Arthur indítványára elvetették. Az ötödik pontot Rátka, a hatodik pontot Makfalvai, Rohonyi és Rátkai, a hetedik pontot a Rohonyi módosításával, a 8-ik pontot pedig változatlanul fogadták el. Az ötödik szakasz 9. pontjához Tisza István nyújt be módosítást, melyet el is fogadtak. A 10-dik pont tárgyalását másnapra halasztották. A két következő pontot módosításokkal fogadták el. A május hó 18-án tartott ülésben napirend előtt Kubinyi György szólalt fel s a néppárt pánszláv törekvéseit leplezte le. Különösen Rakovszkyt mutatta be, mint olyat, ki átjával együtt Hurbánnal paktált s ki egy alkalommal azt mondta, hogy én nem ismerem királyt csak császárt. Rakovszky nem lehetett rá venni, hogy nyilatkozzék s így hozzá fogtak az összehelyeztetési törvény részletes tárgyalásához s a tizenketedik szakasz el is fogadták. Ülés végén Szell Kálmán felett Kossuth Ferencnek a kínai foglalás ügyében előterjesztett interpellációjára, kijelentette, hogy kínai foglalás nem gyarmatosítás céljából, hanem azért történt, hogy a monarchia sanghaji konzulátusa mellé még egy másikat is állítsanak. Azért vásároltak be 160 katasztrális holdnyi területet, hogy ezen a területen szoktak megtelepedni az idegen alattvalók, hogy a maguk diplomáciai hatósága alatt legyenek. A választ a ház és Kossuth Ferenc is tudomásul vették. A ház üléseit június 12-ig elnapolta.

A romániai székelyek gyermekeinek nevelése, székelyföldi internátusokban.

(Folytatása és vége.)

II.

Ezek előre bocsátása után méltán feltehető az a kérdés, hogy helyes-e, jogos-e, megengedhető-e a román kormányak az ott élő magyarokkal szemben követett már ismertett eljárása.

S nem fut-e szűgyen-pír arcunkba, midőn azt látjuk, hogy Romániában 100 ezer számot meghaladó magyar honpolgárnak (a Moldovában élő román alattvaló fajrokonainkat nem is említvén) nincs egy közép iskolája s elemi iskoláik is siralmas helyzetben vannak.

S nem szűgyeljék-e magunkat a világ előtt, hogy Romániába élő magyar honfőúrjainkért még annyit sem tettünk, hogy legalább saját hazánkban gondoskodjunk volna azok gyermekeinek neveléséről. Csoda é, ha ily körülmények között honfőúrjaink gyengébb eleme meg-inog hazánk iránt érzelt hűségében s a románok

részéről tapasztalható különböző irányú pressziók hatására következében megtagadja hazáját, nemzetiségét, sőt még vallását is melynek mindenike csak akadályt gördített megélhetése elé.

Csoda-e, ha mi megvetjük, nem gondolunk a sorstól úgy is eléggé öldözött honfőúrjainkkal, ha azok minden támpont nélkül állván, felszívónak azon id-geen államtestbe, hova sorsuk jóformán kilökte. Tekintve, hogy a minket hűrdelvéző nemzetiséggel szemben itt Erdély vég fokán oly kevesen vagyunk, eminens érdekünk az, hogy jövőben Romániában élő saját gondozatlanságunk következtében a szétesés stádiumába jutott testvéreink megmentéséért, ha kell társadalmi uton ha szükség a magyar állam támogatásával is az eddiginél többet tegyünk.

Koos Ferenc kir. tanácsos ny. tanfelügyelő, Tornyai Ferenc volt miszionárius román bath. plebánus, László Gyula iparkamarai titkár, Barabás Endre tanár s még többben, kézzel foghatólag feltárták a Romániában élő magyarok helyzetét, pozitív adatok állanak rendelkezésünkre, kifejtendő cselekvésünk irányát és mólját rövid időn megállapíthatjuk. Egyelőre 4 fontos feladat előtt állunk.

1. A Románia felé irányuló kivándorlásnak, közzgazdasági helyzetünk tervszerű javításával állnak minden vonalon útját.

2. A magyar kormányt kérjük meg arra, hogy a Bukarestben székelő osztrák-magyar konzulátus a magyarok sorsával az eddigmél komolyabban törődjék s e célból a konzulátusi hivatal megfelelő magyar erőkkel bővítessék ki.

3. A magyar kormányhoz a székely megyékben feltérjlesztés teendő e célból, hogy Bukarestben, hol magában 50 ezer székely él, ezek számára, mint az a sokkal kevesebb számban ott élő németeknek van, a szükséges mértén magyar jellegű főgimnázium polgári fin- és leányiskola létesítésék.

Mi az által, ha saját honfőúrjaink művelésére Romániában is gondot fordítunk Románia jogait nem sértjük, hisz magának, a Román nemzethek is érdekében van, hogy ott az idegenek kellő műveléssel bírnak.

4. Feladatunk az, hogy Romániában szét-szortan élő magyar családok gyermekei részére, kiknek száma megint 50 ezerre tehető Háromszék és Csikmegyében, mint hogy e kivándorlók legnagyobb része innen távozott el 300-200 fin-, 100-100 leánygyermek be rendezett internátusok létesítésének! Ezen internátusokat nem a határ szélein a belépő állomásokon, mint az Albu atyánkfia óujtja, vélném szervezni, hanem a két megye nagyobb főcsonkjainban. És pedig azért itt, mert a belépő állomásokon a lakosság legnagyobb része román anyanyelvű. Az idehozott magyar fin román környezetét látva megint csak Romániába képzelne magát.

Kézd- Vásárhely, Seps-Szentgyörgy, Csik-Szereda, Gyergyó-Ditrő tisztá magyar városok, közel vannak a határszélhez, ilyen internátusok felállítására nagyon is alkalmasok.

Az idehozott, Romániában született magyar gyermek itt megfelelő környezetben, megfelelő nevelésben részesíthető.

S mint ilyen előtt, ha képességei arra alkalmasnak teszik, nemcsak a népiskola, hanem a szükséges mértén a középtanuló felső- és szakiskolák ajtó is felnyitathatók lesznek.

De lesz egy más előnye is az e helyeken felállított internátusoknak, az, hogy a mennyiben azokat Romániában élő véreink gyermekeivel nem népesíthetjük be, még mindig lesz alkalmunk a vidékről ezen városokban beözönlő székely fiatalokkal betölteni. Hisz e szempontból saját hazai érdekeinket is figyelembe véve, már eddig is így kellett volna cselekedjünk. Igen, ha tudni fogják Romániában élő fajrokonaink, hogy a magyar kormány nem csak ott, hanem itthon is megfelelően gondoskodik ióttuk a gyermekeikről, megfogának izmosodni hazaszeretben s a magyar nemzeti kultúra áldásos terjesztésével a megélhetés nehezégeit is könnyebben lefogják megoldani, úgy itthon, mint Romániában. Mondanom sem kell, hogy ezen internátusokat munkatermekkel, főid-, kértészeti, méhészeti oktatás bevezetésével úgy vélném felállítani, hogy az oda bevont nemzedéknek nemcsak vallásos, hazafias, érzékelt fejlesztésnek ki, hanem munkásági hajlamait, életreválságát és szívósságát is annyira, hogy az innen kikérültek a lét feltételeivel megtudjanak bírkózni. Itt az ideje, egyszerűen már szűnjék meg az anomália, mely minden nevelési rendszerünkben nem egyszer a látszat elérésére törekszik. Lászuk be már, hogy a vallásosság, hazafiaság érzetünk pusztá felkelése üres dolog ott, a hol az egyház a haza fiai észszerűen dolgozni, takarékosan élni s a létfeltételeit önmaguk előnyére kihasználni nem tudják.

Mai nevelési rendszerünkön s Romániában létező helyzetünkön indolentiával segíteni nem lehet.

A székely faj érdekeinek kibontás nem csak az állam, nem csak a társadalom, hanem minden egyed, minden jó hazafi egyéni érdeke is. Ez a való.

Ha így fogjuk fel a Romániában élő székely testvéreink és saját magunknak is a sorsát csak rövid idő kérdése, egymás mellett a cselekvés terében találkoznunk fogunk s az általam is ajánlott internátusok felállítása, mint egy leendő élet erős magyar nemzedék bölcsői mefogják a hozzá fűzött reményeket valóstani.

Végül csak arra kérem az internátusi intézmény létesítését szivőkön viselő székely honfőúrjainkat, szóljanak hozzá a felvetett kérdéshez, segítsék azt a megvalósuláshoz közelebb jättatni. Kiss Jenő.

A csik-somyói diákok tanulmányi kirándulása.

Végre felviradt az első szép tavaszi nap, mely örömmel hozott sok-sok diákszívnek vakációt és erdei kirándulást az itthon maradtaknak s egy tanulmányt pazarul kiszinezett örömeit 26 izgatott diáknak. Május 11-én már kora hajnalban élénk volt a sűrgés-forgás a szeminarium udvarán, csomagoltak, fontoskodtak a diákok s 7 óra után már ultra készen sorba állottak.

Felhangzott a nemzet örök szép imádsága: mi, egy picinyke magyar csapat áldást kértünk a magyarok Istenétől, aztán gyors lépésekkel, harsány trombita szó mellett ki a vasúti állomáshoz. Ott elhelyezkedtünk a vasúti igazgatóság által kegyesen rendelkezésünkre bocsátott önkézelésű kocsiba, egy éles fűty s megindult a bömbölő, zakatoló szörnyeteg, de abban a perczen felelendült, a sok úde gyermek és ifju hang: „Árpád apánk, ne feled ősi nemzetet!” A kocsiiban jó kedv, derült hangulat és köztársasági fegyelem uralkodott. Vezetőnk, Csató János tanár az elképzelhető legszigorúbb ábrázattal fontoskodott, osztotta ki parancsait s állapította meg a programot.

Mi mindnyáján engedelmekedtünk: a leg-pajkosabb fika is, de még a kiserő tanárok is.

A vonat csak dűbörgött, a kies Somyó-hegy eltűnt, el később a Csomád tető is, de majd hőföhér hegycsúcsok bontakoztak ki a szűrkességből, már láttuk a Buceacs méltóságos láncolatát s egy néttaszó mellett berobogtunk a brassói pályaudvarra.

Egy kis rögtönzött ebéd után megnéztük a város szépségeit, a ezenkalji sétántról a város páratlanul szép látképét, a Katalin tornyot, fekete templomot s az új gimnáziumot. Az új gimnáziummal találkoztunk volt igazgatónk, ki a találkozás percetűl kezdve állandóm velünk volt s volt tanítványait és munkatársait kitüntetó szívességgel fogadta s megvendégelte.

De telt az idő s mi elfoglaltuk a „tanári szobának” és „osztályok”-nak elkeresztelt fűlkéket s majd herobogtunk a sötét éjszakába. Kezdetben még folyt a víg adomázás, diákos csínyvetés, még nótára is gyujtottunk, de lassankint esendes lett a kis csapat, itt is, ott is bolytngattott egy-egy álmós fika.

Nem volt puha az ágyunk a falócán, de azért mégis pihentünk. Boldog volt ki félért a csomagtartó polczra, mert ott kinyujtózkozhattott.

Eltelt az éjszaka is, pirkodott a hajnal felébredtek az utasok. Megérkezünk Piskire. Isten nevében kezdtük meg utunkat, Istené volt legelső lépésünk, a mint kiszállottunk, elmentünk a templomba s misét mondvá vagy hallgatva kértük továbbra is az Ur segédelmét. Isten után a haza!

Elmentünk a hazaszeretnek egy hulló vérrrel megszentelt darab földjére e szép hazának arra a helyére, hol a vitézség és lángoló honszeretlem diadalt ült a tulnyomó erőn a diésőséges piskii hídhöz, melyről Bem apó 1849-ben ezeket a jelentős igékert mondta: „Ist die Brücke verloren, ist Siebenbürgen verloren!”

A meghatottság vonása ült minden arezon, emlékek ujultak fel lelkünkben a régi diésőség emlékfoszlányai. Elmondtuk a fiuknak a piskii esata történetét, a heves esata tanuául megmutattuk a kartácsosál összlevölözött csárdát s ott a diésőséges hid lábánál a esendesen folyó Maros gyepes partján harmincz torokból, oh nem, harmincz szívűből előtört a: „rendületlenül!”

Aztán megnéztük a dombot, a melyen Bem és vezérkara állott az emlékezetes napon és dombra felállított Bem emlékoszlopot.

Sietünk kellett, mert várt az ebéd és a Vajdahunyad felé induló vonat. Megérkezünk. Az állomás háznál két szent Ferenc rendi testvér fogadott. Nem vártunk semmi fogadtatást, minden igény nélkül mentünk, de az a melegség, az a túlradó szeretet, melyet abban a esendes, szent lakban, a kolostorban találtunk a meghatottság könyeit esalták elé a tanárnak is, a diáknak is a szeméből. Az igráalom, lemondás és szeretet fiai szeretettel fogadják, ók maguk is mind székelyek, a székely tanulókat s e tekintetben előljárt a zárda érdemes főnöke P. Csizér Elek.

Itt már sok-sok tanulságos látnivaló ki-nálkozott. Legelőször is a nagy Hunyadyak korának ragyogó emlékét néztük meg a Vajda-Hunyady várát.

Hatalmas bástyái a szédítő magasságban folvonuló dobogó hímes földé díszítése már kivűlről is ámulatba ragadtak a tanulók. Két ifju szerzetes testvér volt a vezérünk, ók minden érdekes zugot megmutattak: tróntermet, a ragyogóan restaurált nagy lovagtermet, az ifju Mátyás szobáit, a köfülkét a hol Hunyady László született, a gyűlés termet a leső fűlkével, a nagy szabad tűzhelyeket, tükös folyósókat, bürtönöket.

(Folyt. köv.)

Hazánk és a Külföld.

(Kronika a múlt hétről.)

A múlt hét elején tartotta meg a Magyar Tudományos Akademia szokásos évi nagy gyűlését, melyen Eötvös Loránd mondott elmők beszédet, melyben leginkább saját munkásságáról adott számot, mely különösen a nehezségi erő kutatására vonatkozik. Szily titkár jelentést tett az Akademia múlt évről, Gál Jenő, Szechenyi István társadalom politikai rendszeréről olvasott fel s végül Mikszáth Kálmán köszöntött be egy novellával.

E hó 12-én leplezték le hazánk egyik legderekabb és legjellemesebb fiának, Irányi Dánielnek remek siremlikét a kerepesi-uti temetőben igen nagyszámú közönség jelenlétében, melyben részt vettek az ország előkelőségei közül igen sokan. Az ünnepletyt Kossuth Ferenc nyitotta meg, a ház nevében Dániel Gábor alelnök helyezett koszorut az emlékre. Ilyés Balint versben magasztalta Irányi érdemeit. Berzeviczy Albert pedig a kormánypart nevében beszélt. A remek siremliket Kallós Ede készíttette.

A marosvásárhelyi véres választás ügyében Bernády György dr. főkapitány és Csiky Károly választási elnök ellen indított bünvádi eljárást, az ügyész vádindítványának elutasításával, beszüntették.

Május hó 16-án szentelték fel a főváros hetedik kerületében épült gyönyörű gothikus templomot, melyet Árpádházi Szent Erzsébetről neveztek el s mely a fővárosnak 1.664.000 koronaiba került. A felszentelési szertartást Kohl Medárd végezte. A szertartáson megjelent a király is, a mi nagyban emelte az ünnepley fényét.

E hó 18-án teljes napfogyatkozás volt, melyet azonban csak Asia déli és Afrika délkeleti részén lehetett látni. A napfogyatkozás megsemmelésére a legtöbb tudományos intézet expedíciókat küldött ki.

Sajátságos híreket közölnek a legujabb táviratok a délafrikai győztes angolokról, olyan híreket, melyeket ha hiteles forrásból nem eredenék, alig lehetne elhinni. Azt újságolják ugyan is, hogy a győztes angolok a letipott burok ellen a szomszédos vad népeket lázitják fel s azokat zsákmányolásra és rablásra bujtogatták. Ha ez igaz akkor csak ugyan sajnálhatjuk a győztes angolokat és gratulálhatunk a szegény, legyőzött buroknak.

Kínából a német csapatokat lassankint kivonják s legujabb hírek szerint Waldersee a német generaliszsimus már a jövő hó elején hazájába visszatér.

Becze Antal alispán félévi jelentése.

(Folyvást a törvényhatóság május 21-iki gyűlésében.)

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes Törvényhatóság!

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 68. §. s pontja alapján a törvényhatóság állapotáról és saját intézkedéseimről van szerencsém előterjeszteni a következő jelentést.

A lefolyt ötdöd fél hó alatt sem a közzgazgatási úgym-netben, sem pedig a törvényhatóság beléletében nem történt semmilyen olys mulasztás, jelenség, vagy változás, mi a hatóság külön intézkedését kívánata volna meg.

A mindennapi élet tehát a nehez viszonyok között is csendes és rendes lefolyásu, s a közzgazgatási úgymenet is mind a járásokban, mind pedig a központban normális zavartalan volt; és még azok a hullámok is elsimultak, melyek a múlt év végén itt-ott a part magaslatokon is tulverődtek volt.

Az új század első hónapjait a községekben és a járásokban elfoglalta a népszámlálási statisztika összeállítás. Az eredmény — mint előre látható volt — növekedést mutat, de még sem vártuk azt a meglepő szaporulatot, mi az 1891. és 1901. év közötti különbséget 21.851 egyeden állapította meg. E szaporulatból a k. alsóki járásra 1.58, a felsőkira 12.150, a gyergyóra 6.635, a győ-tölgyesre 1.903, Szeredavárosra pedig 10,05 esik. Ezek szerint a népesség 10 év alatt aránylag legnagyobb emelkedést mutat Szereda városban, azután Felcsikon és Gyergyóban, míg a kászón-alsóki járásban csaknem a 10 év előtti számot adja ki, minek oka bizonyára az ottan elterjedve volt járványok pusztításában található fel.

És erre a népesedési emelkedésre alig van befolyással a vármegye egy részét érintő vasút forgalma, mert az enuek következtében letelepedett idegenek számát a legpezzsimisztikuabb számításal sem lehet ezernél többre becslüni, mikor aztán fajunk szaporaságának az által igazolt tényéből azokat a bizonyosságokat állapíthatjuk meg, hogy a székely kivándorlás úgy a mint a nyilvánosság elé állítottat most már a felülés és felültetésre sem alkalmas hírlapi sport; hogy a székely faj hazaszeretete sokkal mélyebbre vert gyökereken nyugszik, sem hogy azok könnyű meglazulásától lehetne tartani; és hogy a székely faj munkássága kiállja a versenyt a világ legszivósabb népeinek szorgalmával; mert ha vármegyénk területre 10 év óta nem nagyobodott, a termelési ág nem szaporodott, az egyes kiadások és a szükségletek szaporodtak, lenni kell valaminek, mi a kívánalmakat fedeze; ez pedig nem lehet más, mint az ernyedetlen munkásság, mert ébenhaló épkéziláb székelyt még nem látott senki. Am de ezt nem tekint-hetjük mentesvárnak; végre is ott van a rideg valóság, mely ipar hiányában egy egyének

szükséges oszát ki 1 holdnyi területet, s ezt még ha kertileg művelhetének lehetne is venni, alig volna elég az élet fenntartására. Azért ha szaporaságunkkal az államunk messze kiható szolgáltatásokat teszünk, viszont megvárhatjuk a népesség emelkedésével járó támogatást és kedvezményeket is.

Egy másik nem kevésbé érdemteljes jelenlég az ideai fősorozás eredménye. Ez a nagyfontosságú munkát vármegyénkben márczius 25. és április 25-ike közötti időben végeztetett. Felhívatot összesen a 4 járásból és Szererdavároshól 2068 hadköteles ifjú. Vizsgálatra jelentkezett 1744, távol maradt 324. A jelentkezettek közül besoroztatott a hadsereghez és honvédségre 745, visszahelyeztetett 999. Az eredményt feltüntető 43% oly arány, melyet még idáig az ország egyetlen vármegyéje sem haladott túl s mintán a legnagyobb rész 20 és 30% közt váltakozott, bolott hozzánk viszonyítva azok 70—80% országos javadalmazásban részesülnek, nem csak méltányos, hanem igazságos is volna, hogy ez adózás részükre is a maga értékében kárpótoltassék. Ez ugyan általunk már többször volt hangoztatva, de kellő figyelemben soha sem részesítettet; mi pedig elég jók voltunk a mellőzést mindannyiszor békével tűrni.

Ennél az eredménynél magasabb csak a mult évi volt. s a visszacsést ismét csak az alsziki járás terhére kell beszámítanom, mennyiben a kászoni községek és a szentgyörgyi népes körjegyzőség oly gyenge fejletlen és elcsigázott ifjuságot állítottak, mize hasonló idáig a vármegye egyetlen vidékén sem volt tapasztalható Sajnos, hogy ez a jelenség többféle okok mellett leginkább az iszákosság nagymérvű terjedésére vezethető vissza.

Az élet- és vagyonbiztonsági állapotok felűtűnő módon nem lettek megzavarva, mert habár a szokásos bűn, vétés és kibágsi cselekmények, mint: testisértés, lopás, erdei kártételek, utrendőri kibágs, igazolatlan határátelés, becstelenség stb. stb most is kiterjedő mértékben fordultak elé: a nagyobb bűncselekmények, s nevezetesen az állam, alkotmány és törvényhatóság ellen irányzott cselekedetek, hatóságok, testületek és rendi állások ellen irányzott igazgatás vármegyénkben nem észleltettek és szociálisitikus irányú mozgalmak sem tapasztaltattak. És az ily irányú törekvésnek komoly jelleggel alig is lehetne tulajdonítani, részint a székelység arisztokratikus hajlamánál fogva, részint pedig a csendőrségi őrsők elhelyezése miatt, melyek a községekben mindig képesek volnának a kitűró lángokat azonnal elfojtani.

Különbön a vármegyében lévő 23 őrsőn el van helyezve 3 főiszt parancsnoksága alatt 156 ember. A 23 őrsőnél részint bejelentett részint saját kezdeményezéshől észleltetett 754 büntett és vétés, 1599 kibágs, összesen tehát 2353 törvény és szabályrendelet által tilalmazott cselekmény egy év lefolyása alatt. Kiderített 2193 eset, tovább nyomozás alatt maradt 260 Ez esetekkel kapcsolatosan gyanu alatt állott 2372 egyén, kik közül letartoztatva volt 154. Mind oly adatok, melyek az élet és vagyonbiztonság kellő ellenőrzését elég megnyugtató módon igazolják, és ez magának a közigazgatásnak is, az állami, megyei és községi közügyek vezetése mellett, egyik legfőbb feladatát képezi.

Kisorolt esküdtek.

A csikszereadi kir. törvényszék mint esküdtbíroság az 1901. évi június hó 3-ik napján kezdődő második ülészak szolgálatai lajstromának egybeállítása czéljából f. évi május hó 16-ik napján dr. Perjessy Mihály kir. törvényszéki elnök elnöklete alatt József János és Dózsa Kálmán kir. törvényszéki bírák, valamint Borsai Mór kir. tszaki aljegyző mint jegyzőkönyvezető közreműködésével ülést tartott, melyen a kir. ügyesség képviselőiben Sztupjár Samu kir. ügyész jelent meg. A marosvásárhelyi ügyvédi kamara megbízottan nem jelölt ki. Az ülés folyamán kisoroltatták a következő esküdteket és helyettes esküdteket.

a) Esküdtek: 1. Bíró József bírtokos Csik-Cséső. 2. Betegh Gyula bírtokos Szentimre. 3. Meskő Jakab kereskedő Madfalva. 4. András György ny. községi tanító Verebes. 5. Vákar László keresk. Gyergyó-Szárhegy. 6. Oréi Dezső ügyvédjelölt Gy-Szentmiklós. 7. Jakab Gyula keresk. Szereda. 8. Udvari József bírt. Kozmás. 9. Bors Benedek bírt. és megyei közigym Szentkirály. 10. Császár Nándor kir. tanfelügyelői tollnok. 11. Péter István megyei várnagy Szereda. 12. Potoczki Alajos keresk. Szépvíz. 13. Szász István építész Szépvíz. 14. György István bírt. Remete. 15. Hodor András m. kir. postamester Csik-Szentgyörgy. 16. Helvig G. János pék és kávé Csikszereadi. 17. Dóczy János férfinzabó Csikszereadi. 18. Csutak Bálint keresk. Szentgyörgy. 19. Szász Károly fogimn. tanár Várdotfalva. 20. Jakab János kir. járásbírósi írnok Szereda. 21. Szabó Géza kir. tanfelügyelő Szereda. 22. Sárosi Dénes bírt. Rákos. 23. Szász János bírt. Szentmiklós. 24. Szokolai István m. kir. államvasutó osztályfőnökörnök. 25. Barcsai Dénes kocsmáros Szereda. 26. Nagy (bulánka) János bírt. Gyimesbükk. 27. Csudó István ügyvéd Csikszereadi. 28. Ifj. Török Antal bírt. Tölgyes. 29. Ujlalusi János keresk. Kászón-Ujfalu. 30. Elekcs Józsa Márton bírt. Gyergyó-Ujfalu.

b) Helyettes esküdtek: 1. Pál János földész Taploca. 2. Ifj. Hajnódi János lakatos Csikszereadi. 3. Hajz Antal vendégfős Szereda. 4. Zöld József bírt. Madfalva. 5. Ifj. Dávid János földész Csikszereadi. 6. Kósa Péter bírt. Szentmihály. 7. Lőrincz Ferencz Szereda. 8. Ilyés István építész Szereda. 9. Péter István földész Borzsova. 10. Szabó Lajos fodrász Szereda, kik a folyó évi június hó 3-ik napján kezdődő második ülészakban esküdtzéskil szolgálatra lesznek berendelve.

A szolgálat alól felmentettek törvényes mentességi okok alapján Barabás Béla gazdasági iskolai tanár, Dájbukát Jakab megyei alszámvévo, dr. Dobribán Antal járás orvos, Ferenzi István megyei gazdasízt, Gál Ferencz korház gondnok, Graef András ny. bélyegraktári tsiszt, Koncz József földész Szont-

mihály, Kovács Ignác takarékpénztári igazgató, Lakatos Imre földész, id. Lakatos Károly bírtokos Cséső, Mihály István, Puskás József, Száva István, Ifj. Szopos Elek, Zakariás (K.) Antal, Zakariás (L) Antal és Zakariás (Zakli) István.

Az esküdtbíroság elé utalt ügyek iránt egy az esetek súlyossága mint érdekességénél fogva nem csupán a józsa, hanem a nagyközönség részéről is felelete élénk érdeklődés nyilvánul.

A törvényhatósági közgyűlésről.

Csikszereadi, május 21.

Az ez évi első és egyuttal rendes tavaszi közgyűlést a törvényhatóság ma tartotta meg Mikó Bálint főispán ur elnöklete alatt, melyen — talán azért, mert a napi renden több növesztes tárgy volt — a tagok nagyobb része jelen volt.

A terembe meghívott főispán ur elnöki székét éljenzséle között elfoglalván, a bizottság tagjait üdvözölt és a gyűlést röviden megnyitotta, mire Becze Antal alispán ur olvasta fel terjedelmes jelentését, mely a szokot nyíltsággal tárta föl a vármegye igazgatási, egészségügyi, tanulási, ipari és közgazdasági állapotait a mint az a lapuk más helyén közölt jelentésből látható.

Az éljenzséssel fogadott alispáni jelentés felett Györfly Gyula képviselő fejezte ki a törvényhatóság elismerését, s egyuttal a felett az alispánnak, valamint a megyei tisztikárnak sikeres munkálkodásért az elismerés kifejezését jegyzőkönyvbe iktatni, Molnár József bizottsági tag pedig a jelentést szászriert a jegyzőkönyv felvenni indítványozták. Hozzá szölet még a jelentéshez Barta Ignác ügyvéd a ki a nép elszegényedésére mutatóokok közül felhozott iszákosság terjedésének meggátlása szempontjából az alispánt mértékletességi szövetkezetek alakításának kezdeményezésére kérte főlhívat tovább Mihály Ferencz főjegyző a tölgyes — bekási utnak az utalaphól való segélyezése és esetleg állumségily kieszközlésére a megfelelő intézkedések megtételét javasolt.

Mind négy rendbeli indítvány közhelyesséssel fogadtatott s határozattá emeltetett.

Az utolsó gyűlés óta szentesítést nyert törvényezikok kihirdetése után felolvastatott:

Belügyminiszter urnak a mult évi októberi közgyűlésben a szilészüdi gyakorlatra vonatkozólag alkotott szabályrendeletre vonatkozó leírata, melynek értelmében a módosított s büntető határozattal kiegészített szabályrendelet ismét nevezott miniszterhez felterjesztetni határozatot.

Az alsziki körorvai körök beosztása tárgyában a törvényhatóságnak mult évi október havi gyűlésében hozott határozatát a belügyminiszter azon okból semmisítvé meg, mert a határozat indoklásul az volt felhozva, hogy a községek közül többen az ellen kifogást tettek, miért is a bizottság új határozat hozatalra utasított. A törvényhatóság most is fenntartva korábbi határozatát, „Hegyaljai kör” elnevezéssel és Szent-Márton község székhelyét Menasz, Szentgyörgy, Bánkfalva, Szentmárton, Csakfalva, Kozmás és Lázárfalva községeknek egy, „Óltmelléki kör” czimmel és Szentimre székhelyét Tusnád, Verebes, Csutaszeg, Szentimre, Szentimre, Szentkirály községeknek más községassági körbe osztást; továbbá Szögöd, Szentlélek és Mindszent községeknek a felsziki járás orvos felügyelete alá helyezését hozta javaslatba. A javaslat azon ban Györfly Gyula indítványára, mit Molnár József is támogatott, a megyei főjegyző, főorvos és Harmat Leó járás orvos érvelése daczára is szavazattal többséggel a napi rendről levétótni határozatot.

A megyei közigazgatási bizottság azon indítványa, hogy a bírtok rendezési ügyek gyorsabb lebonyolítása czéljából a vonatkozó törvény módosítása iránt igazságügyminiszter urhoz felirat intézessék s ezen felirat hasonló eljárás végett az erdélyi részli többi vármegyéknek is megküldessék — elfogadtatott, még pedig Györfly Gyula indítványára azon módosítással, hogy az az országos gazdasági egyesületnek is megküldessék.

Györfly Sándor nyugalmaszott levoltárnok a megyei nyugdíj választmányának azon határozatát, mely szériert az állami hivataloknál töltött 11 évi szolgálatának a nyugdíjazásánál beszámítása megtagadtatott, felebbezés tárgyává tévén, annak hely nem adatott.

A vármegyei gazdasági egylet igazgató választmánya a vármegyei alapok segitségével egy az egész Székelyföldre kiterjedő Földhitelintézet felállítását javasolta, olyformán, hogy alapítandó pénzintézet ne lenne önálló földhitelintézet, hanem a megye „Nevelési-kölesön kisegítőpénztára” működésének és pénzükeelésének oly irányú megváltoztatásával alakítotték át, hogy ezen pénztár mint földhitelintézet működhessek az általa kezelt alapokkal és rendelkezése alatt álló tőkékkel és oly kibóvitott és megkönyvitett hatás — és üzem körrel, hogy szükség esetén saját zálogleveleket is bocsáthasson ki. Ezzel azonban pedig ifj. Molnár József bizottsági tag Öndöllé „Székelyföldhitelintézet” alapítását indítványozván, annak nemcsak a Székelyföldre, hanem az erdélyi részli vármegyékre kiterjeszkedő működési körrel, ja vasolván, hogy a záloglevelek biztosítéki alapjául ajánltassék fel a vármegye összes erdsége 1.200.000 korona értékben, s ennek törvény útján való lehetővé tételére kéressék fel a kormány annak kiemeléseével, hogy a kisbirtokos földhitelintézte részére biztosított kedvezmények a székel földhitelintézetnek is adassanak meg.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Előléptetés.** A kereskedelmi miniszter Helaszórdfer György szeredai posta- és távirada segédisztat apríl hó 1 töl számítva és várdotfalvi Sántha Lajos, a kaszai postagazgatósághoz beosztott posta és távirada segédisztat január hó 1-töl számítva a XI. fizetési osztály 2-ik fokozatába léptette elő.

— **Vármegyei aljegyző választása.** A megyei központi közigazgatásnál ürességben volt III ad aljegyző állás a törvényhatóság május 21-iki gyűlésében töltetett be. Ezen állásra egyhangulag Csikszér Imre végzett jogász, megyei közigazgatási joggyakorok lett megválasztva éljenzséle között, ki a gyűlés szíznén a hivatali esküt is letette. (Örömmel gratulálunk a megérdemelt választásához.

— **Szerenád a püspöknök.** Püspök ur ő méltóságának somlyói tartózkodása alatt, a mint hírelt vettük, Pünkösöd szombatján este fáklvás felvonulással egybekötötték, ének és zene számokból álló szerenádót fog adni a főgimnázium ifjusága.

— **Utbiztos kinevezés.** A kereskedelmi miniszter Krucaai Lajos kiszolgált altsiztet a marosvásárhely—gy. szentmiklósi államuthoz utbiztosul kinevezte, Gyergyó-Alfalu községbeli la kással.

— **„Csikmegyei Egyetemi hallgatók”** a nyáron rendezendő estélyi érdekekben 1901. május 15-én gyűlést tartottak. Megalakították a tszistikart: Miklósy Viktor elnök, Sándor Gábor és Elthes Zoltán elnökök, Fejér Gyula titkár, Krausz István pénztáros, Kovács Gyárfás és Albert Gábor ellenőrök. Az ifjuság az estély sikeréért mindent megtesz s reméljük, hogy az estély a régi tradíciókhoz híven, jól fog sikerülni.

— **Tanitó gyűlés.** A csikmegyei általános tanító-egyesület évi rendes közgyűlést folyó évi május hó 27-ik és 28-ik napján Csikszereadiában, a polgári leányiskola nagytermében fogja megtartani, a következő sorrendben: Május 27-én: Défután 4 órakor központi választmányi ülés, az elemi iskola helyiségében. Défután 5 órakor előértekelet, a polgári leányiskola helyiségében. Este 8 órakor jótékonycéli estély a Tanítóházra jávára, a Csillag vendéglő nagytermében. Május 28-án: Défután 8 órakor isten tszízlet a róm. kath. templomban. Défután fél 10 órakor közgyűlés, a polgári leányiskola nagytermében. A közgyűlés tárgya: 1. Elnöki megnyitó. 2. Elnöki előértesztések. 3. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 4. Főjegyző jelentése a körök évi működéséről. 5. Felolvasást tart Csibertics Imre. 6. Az ifj. Hajnódi János-féle szab. iskolai pály ismertetése Székely Károlytól. 7. Szavaltat David Ignác által. 8. Felolvasást tart Elthes János. 9. Köhligyek. 10. Indítványok. Délen kibóvitott, egy toriték ára 2 kor, 40 fill. A közgyűlésre az összes tagokot, a társsegysülteket a tanitätszgy barituit és az érdeklődő közönséget tszízlettel meghívjuk. Csikszereadi, 1901. május hó 14-én. László Péter egy. főjegyző. Lakatos Mihály egy. elnök.

— **Estély a „Tanítóházba” jávára.** A csikmegyei általános tanítóegyesület a „Tanítóház” hávára folyó évi május hó 27-én az Csillag vendéglő nagytermében táncmulatsággal egybekötött Zártkörű Estélyt rendez. Az estély műsora a következő: I. Népdalok, Serfi Lajostól. Előadja: Herezka Gyuláné, Lakatos Mihályné, Pap Györgyné, Császár Jolán, Dresdennd M. hirtta, Elthes Margit, Kovács Honka és Spreuz Gizella közreműködésével a Csikszereadi Dalgylet. II. A végrehajtó. Eredei vígjáték egy felvonásban. Irtá Abrányi Emil. Szemelvények: Özv. Majoriné Herezka Gyuláné, Birike fogalotit leányk. Kovács Honka, Felévriari Nándor köz- és váltó ügyvéd Nagy Loránd, Szalay Lajos David Ignác, Csabí Gáspár m. kir. végrehajtó Lakatos Mihály. Koppanes Ferencz társ végrehajtó Veress Domokos. Nani szakácsné özv. Majorinnál Lakatos Mihályné. Történik Budapestben özv. Majorinnál lakásán. Idő jelenkor, III. Szavaltat. Molnár Antónia által. IV. Virágtakadás. Vigiáték egy felvonásban. Irtá Murai Károly. Szemelvények: Kovács Péter Márton Gábor, Márta, néje Pap Györgyné, Nelli unokaháza Nagy Miezike, Odón unokaháza Potoczky Kristóf, Laczó Száva József Kati, N. N. Történik egy vidéki városban. Időjelenkor. V. Verlamkócsok indulója. Michalek G. töl. Hat szolámra. Előadja amár megnevezett hölgyek közreműködésével a Csikszereadi Dalgylet. VI. Tánc. A mint a fenteből látható az estély műsora igen érdekes és változatos, a jótékonycéli pedig mindenestre azok közt tartozik, melyek első sorban kiérdemlik a nagyközönség szives támogatását és pártfogását. Hiszen arról van szó, hogy a tanítóok a társadalmunk talán legszerényebhől díjazott tagjai magaslabb képzettségre törekvő gyermekek számára az egyetemi székhelyeken, Budapest és Kolozsvárt a társadalom támogatásával létesítsenek olyan intézményt, melyben gyermekeiket esekély tszízlettel is nevelthessék. A tanítóok estélyét melegen ajánljuk a közönség szives figyelmébe.

— **Iparosok májálisa.** A csikszereadi Ipartestület és az Iparos Ifjusági Önképzőkör tagjai a tavaszon rendezendő májálisukat folyó évi június hó 2-ik napján fogják megtartani. Ugy az ipartestület, mint az ifjusági önképzőkör rendezősége szivel lélekkel azon van, hogy a rendezendő ünnepély minden tekintetben kielégítse a közönség igényeit és a terve vett veresnyek, játékok és tréfák minél jobban sikerüljenek. A meghívók még e héten kifognak bocsáttatni és abban a teljes program közöltetni fog. Az érdekesnek ígérkező mulatságot ajánljuk a közönség figyelmébe és pártfogásába.

— **Tisztú estély.** A melyről már lapunk mult számában említtet tettünk, folyó évi június hó 2-án fog megtartatni a Csillag vendéglő nagytermében. Az igen érdekes és változatos műsor a következő: 1. Hunyady László nyitány. Erkelétől. Zongorán négy tételre, előadja dr. Kolonics Dénesné és Kornhaber Adolfné. 2. Ének Elthes Margit által. 8. Beethoven „Triója”, előadja zongorán Kornhaber Adolfné, gordonkán Nagy Gyula és hegedűn Eréndia Aurel. 4. Sobri dala Wilhelmstől, zongorán Csanády Kólonics Dénesné. 5. „Tálibokunk nem bucsuzunk”, dal Kennedy H. töl. Zongora kísérettel éneklir dr. Barcz Gyula. 6. „A gárda hadnagya”, kúplé Desroches P. töl. Zenekar kíséret mellett éneklir Barcz Izabella kisaszony. 7. Népdalgyűvegleg, hegedűre, zongora kíséret mellett előadja Száva József. 8. Tánc. A mint már lapunk mult számában említtetük az estély a tszisti övgyek és árvek intézete jávára rendeztetik. Ugy a jótékonycéli, mlut a kitűnő tapintattal össze-

állított tartalmas műsor, már előre is biztosítják a mindkét oldalú sikert s bizonyára nagy számban fog egybegyűlni az estélyen városunk és vidékeknek intelligens közönsége, egyfelől, hogy részesülhessen a kínálatozó művelzetben, másfelől pedig, hogy buzgó rendezőség törekvésit a jótékonycéli érdekekben támogassa. A mint értesültünk a jelszó egyszerűség, a mit különösen ajánljuk a megjelölő hölgyek figyelmébe. Az estély kezdete pontban este 7 órakor. Helyárok: Csuládjegy 6 korona, személyijegy 2 korona. Jegyeket előre lehet váltami Györgyjakab M. utóda Dresdenndi Viktor könyv és papírkereskedésében.

— **Osztályvizsga a somlyói főgimnázium VIII-ik osztályában.** Folyó hó 17. és 18-án tartatott meg a somlyói 8-ad osztályos tanulókkal az osztályvizsga, mely a tanulók számához képest elég jó eredménnyel végződött. A 42 rendes tanulóból 40 sikeresen állotta ki a vizsgát, kik érteletgi szigorlatra bocsáttattak. Két idegenből jött magánvizsgáoz is szerencsét próbált a vizgán, de a kísérelt csakodással végződött s a kettőnek mintegy 12 szakúddával kellett Somlyót elhagyni, a hová aligha többet kívánkozna.

— **A posta találekonytsága.** Morvaország egyik lekiébb falujában egy levelezőlapp adatott postára e czimzessal: „AN DEN BEKANTESTEN GRÖSSTFN WAARENHAUS” a nélkül, hogy a rondeltetési hely megjelöltetett volna. A zlíni postahivatal Bécsbe küldte azon négyzeres kérdőjellel — Vicleicht Budapest????? A bécsi postahivatal a kártyát Budapestre küldte és magától érthetődik, hogy az országzert ismerős legnagyobb áruháznak, a Párisi Nagy Áruháznak (Budapest, kerepesi-ut 38.) szolgáltatta ki. Örvendetes tény, hogy hazánk ezen vállalattal is akkép tulszarnyalta Ausztriát, hogy annak hírneve még Morvaország legkiébb falujába is beférközt. De ez nem is csoda, mert a jó hírnevű áruház nem kiml semmi költséget, csak hogy a közönség minden igényét kielégítse. A nem régg megjelent főárjegyzéken kívül pünkösde nyári cikkekben, mint nől bluzok, leány és flu ruhák, szalmakalapok, nyakkeudök, czipók, derékövek, mindenféle fúrdóczikk, sport és egyéb nyári játékok és utazási cikkekben egy pótarjegyzéket adott ki, melyet bárkinek sziveson bérmelve és ingyen megküll.

— **Gyilkossági kísérlét.** Balogh István Gy.-Várlhogy és Salamás községek nem régg megválasztott körjegyzője erélyes kezekkel fogott a községek ügyeinek rendezéséhez, de sokan vannak a nép írástudói és korifeusok között, kiknek a rend nem tetszett s nem teteszőneük folyó hó 13-án oste kézzel fogható kifejezésű adtak, nem akarván kevesebbet mint a körjegyzőt agyon lötni, csak azt feleltek el a jámbor atyafak, hogy a székey koponya nem azért székey koponya, hogy azt egy alig 4—5 kilós kövel belehessen lötni. A dolog a következőleg történt. Emíltett napon a körjegyző Salamás község házánál estig dolgozott, honnan Silló Balázs s. jegyző és Laczó János tanító társaságában hazafelé indult. Utközben Silló Balázs meg hitva mindkettőt sajtá házához vacsorára, hol este mintegy 8—9 óra közt nyugodtan vacsoráztak, midőn egy hatalmas kö bezuza az ablakot, a körjegyzőt úgy találta halálkéton, hogy az szekérről leesett, de o pillanattal talpra ugorva vérző arczal ugyan, de hídöz vérről szolt a többiökhöz, kik az ijesdésztől megdormedve álltak „Nyugodtan uraim, ez csak olaj a tüzre”. A körjegyző kinek sérülése nem életveszélyosa orvosi kezelés alatt áll, a csendőrség pedig ez ügyben a nyomozást erélyesen folytatja.

— **Gyászrovat.** Dr. Kerca Demeter nyug. román királyi ezredorvos és Sulina városának orvosa, élete 59-ik. boldog házasságának 19-ik évében, folyó hó 20-án, reggeli 4 órakor, 6 heti súlyos szenvedés után gyászosan elhunyt. A megboldogult hült tetemei folyó hó 22-én délután 4 órakor fognak a csik-tapolczai templom kerítésében örök nyugalomra helyeztetni, llekért az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 23-án délelőt 9 órakor fog a csik-tapolczai róm. kath. templomban bemutatni. Béke lengye drága porai felett.

— **Piacsvám árjegyzék.** Vásáros idöken a szeredai piacsvám bírlök részéről az egyes árusokkal szemben elkövetni szokott visszaélések meggátlása czéljából a vármegye alispánja érteulésünk szériert utasította a város polgármesterét, hogy a vásártéren elarusított azokot tárgyak vámtételeit a legrezsletesebben összeállítsassa, kinyomassa s a város több helyén az érdekeltek által való megtekintethes és tájékozás végett egyes uteza sarkokon kifüggesztasse.

— **Iskola építés.** 1082/901. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a Szent-Gericzén építendő állami elemi iskola építése a község által kiszolgáltandó kézi és igás npszámokon kívül 20,000 korona költéségvetési összegg erejéig engedélyeztetett; az építési munka biztosítása czéljából folyó évi június hó 1-én délelőtti 10 órára a marosvásárhelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében zárt ajánlati verseny tárgyalás tartatik.

— **Pályázat.** A felügyeletom alatt álló csikszereadi kir. járásbíroságnál rendszeresített II. bírósági végrehajtói állásra a m. kir. igazságügyminiszter urnak 1901. évi április 29-én lett 446/1. M. E. sz. alatti rendelettel folytán emzmel pályázatot hirdetek. Felhívom ennek fólütán a pályázni kívánókat, hogy szabályszerileg felszerelt kérvényeiket a bir. ügy. szab. 5. §-ának megfelelően folyó évi május hó 28-ig hozzám annál is inkább nyújtásak, mert az elkészetten, továbbá a nem kellözeg felszerelt, vagy nem az előirt uton benyújtott pályázati kérvények figyelemben vétetül nem fognak. Egyuttal megjegyzem, hogy a jelzett állásra csak oly fólamodó fog kineveztetni, aki testi alkalmatos voltát közhatszégi orvosi bizonyítványánal igazolja s a b. végrehajtói vizsgát sikerrel letette. — Csikszereadi, 1901. május 8-án Dr. Perjessy Mihály, kir. törvényszéki elnök.

A régi magyar történet — kivált az Árpádok korában — egészen népmeséi vonásokkal mutat. A térítő szent, a hódító hős és a koronás apáca képe az arany fonál csillag, a mely kiralyog az népmesék gazdag szövetéből. Mindannyiok közül legmelegebben fordult a nép képzele Lászlóhoz, a ki az újonnan elfogadott kereszténység erényeit a régi hősiesseggel egyesítette magában. Hűne is, mint igaz lovagban. Szűzelevű volt a vallásosság a nő tisztelével, de ez a tisztelt mála ott mutatkozott, hol a magyarság legjobban látta: a csatamezőn. Szent István a királyi ház esendőjében ajánlotta fel koronáját Szűz Máriának, László az élche vette át a nő tisztelét, midőn a keresztény leány megmentette az öt elrabló kün kezéből. Azóta sok magyar intézmény elporladt, újabbak is, nemcsak László törvényei, elpusztultak és feledésre merültek. Ennek a kornak a képét alig is tudjuk világosan visszaképzelni, de a magyar történet véresen egyszerű eseményei közül mindig fényesen, tavasszerűen ragyog ki László királynak nemes alakja e kis idyll keretében. Eredő zongrak a poéták, ezt festették templonok falára, kiáltások keresztelvényeire régi képmesterek és az Árpádok egész történetéből e kép szől legjobban a szívünkhez ma is. Szent László egész történetét hiven és pontosan megtalálhi a Nagy Képes Világ-történet V. kötetében, melynek szerzője dr. Mika Sándor. Az egész 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczalli Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes félbőrötésben 16 korona: tüztenként is kapható 60 fillerjével. Megjelen hetenként 1 futat. Kapható a kiadónál (István Testvérek Irod. Int. Részevnytársaság Budapest, VIII., (Llőit ut 18.) s minden hazai könyveskereskedés útján.

NYILTTÉR.

Erdő vásárlások és a székely kivándorlás.

Ev tízedek óta gondot okoz kormányunk és társadalomnak a székely kivándorlás, s ennek megakadályozására sok minden módot javasoltak és próbáltak, de ez mind hiába való, ha megtréhetne olyan dolgok, mint a mi most is Felcsikon folyamatban van. Ugyanis a Groedel kovásznai fakereskedő cég (Erdélyi faipar részvénytársaság) megbízottja bizonyos Horn nevű uri ember, dr. Weiss Ignác brassói ügyvéd segédletével és Wenzel Mör nevezetű gyimeskö-séplői ügyvéssel rá este Czikdánfalva, Karcfalva és Jenőfalva községekre, hogy az erdő törvények megkerülésével, vagy igazabban kijátszá-sával, ezen községek erdősegeit valami módon megkaparítsák s e célból, ha jól tudjuk nevezetesen Czik-Dánfalva község közbirtokosságával megállapodásra is jutott oly formán, hogy a közbirtokosság az arányosított erdő és legelőből egy évenként jutott arány részeit írásuk át két egyénnel, hogy így a közbirtokosság megszűnven, azon két egyén aztán az egész erdő és legelő területet jó ár mellett eladja a Groedel cégnek s így azon erdősegek magán tulajdonná válván, tulajdonosuk a kihasználást könnyen eszközölhesse, illetőleg azokat az állami kezelés alul kivonhassa.

Nem gondolnak azzal, hogy a székely nép igen nagy része ez által nyomoru földönfutó kollidussá lesz, s hogy ez a legalkalmasabb mód arra, hogy minden, a székelység kivándorlásának megakadályozására irányuló törekvés lehetetlenné tétessék, s hogy éppen ez által a tömeges kivándorlásra kényeszeritessék.

Mert hát mit törődik Groedel, vagy Horn, vagy akár azon jeles egyének kikre a közbirtokosok arányrészeit átíratják azzal, hogy a székelység kivándorol, hazátlan lesz és a külföldön elzúlvu nyomorultul elpusztul, Csak hogy ott — még a törvények kijátszása árán is — jó gazftet csinálhassanak.

Felhívjuk a közigazgatási hatóságok figyelmét ezen manipulációkra s utalunk a nevezett cégeknek évekkal ezelött Máramaros megyében skandalummal végződött hasonló próbálkozásra, s kérjük, hogy minden rendelkezéseikre álló törvényes eszközökkel a székely nép tönkre tételét akadályozzák meg.

Agricola.

*) Az e rovásban közlöttekért az aláíró felelős. Szerk.

Laptulajdonos:
GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

Sz. 2321—901.
ki.

Pályázati hirdetmény.

Csik-Szentdomokos községben az újonnan rendszeresített, illetve rendszeresítés alatt álló segédjegyző-anakönyvezető helyettesi állásra, mely az állam és község által megajánlott 500 kor. tiszteletdíjjal van egybekötve; ezenrel pályázatot hirdetek, s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajítják, hogy eddigi alkalmzatásukat s képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi június hó 15-éig annyival is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Csikszereda, 1901. év május 6-án.

Fejér Sándor,
főszolgabíró.

[115] 2—3

Árverési hirdetmény.

A csikszépvízi közbirtokosság tulajdonát képező Csikszépviz község határában „Antalok sorka” nevű dűlőben a gyimesi vas-ny állomástól mintegy 4 kilométerre fekvő „Áldomás” erdő rész látomégének értékesítése czéljából 1901. évi június hó 10-ik napján d. e. 9 órakor Csikszépviz község házánál nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Értékesítés alá kerülnek a Nagyméltóság földmivélségvi m. kir. miniszter uruk 3921—1900. számú magas rendeletével rendkívüli kihasználásra engedélyezett 305 k. hold hozam területen a 20 cm-éternél vastagabb törzsek.

A kihasználási időtartam 4 (négy) évben van engedélyezve, illetve négy évben állapittatik meg; és pedig kezeletét veszi az értékesített területek számba adásakor.

Az árverési feltételek árverezőre az árverés befejezte után azonnal kötelezők, míg ellenben a közbirtokosságra az esetleg szükséges felsőbb jóváhagyás után válnak kötelezővé.

A kikiáltási ár holdanként 160 azaz Egyszázhatvan koronában állapittatik meg.

Az értékesítendő terület pontos kiterjedése az árverés napját megelőzőleg 8 (nyolcz) nappal lesz megtudható.

A nyilvános szóbeli árverésen bánatpénzül 4880 korona írva Négyezernyolczszáznyolczvan korona teendő le.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Végül megjegyeztetik, hogy a részletes árverési és szerződési feltételek betekinthetők a Csikszépviz község házánál és a m. kir. járási erdőgazdálkodási irodában a hivatalos órák alatt.

Kelt Csikszépvizen. 1901. május 8-án.

Ferencz Ignác,
birtokossági elnök.

[118] 1—3
Sz. 2007/901.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszentmártoni kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bániai Antal végrehajtónak Sándor Terézia végrehajtást szenvedő elleni 500 korona tőke követelés és járuléai iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék a csikszentmártoni kir. járásbíróság területén lévő Bánkfalva község határában fekvő a bánkfalvi 417. sz. tkjvben foglalt Sándor József, Sándor Róza, Sugár Alajosné szül. Sándor Erzsébet, Sándor Antal és István, Sándor Terézia és Róza tulajdonát képező 1716. hrsz. ingatlanra 320 korona, 1943 z. hrsz. ingatlanra 10 kor., 2728. hrsz. ingatlanra 8 kor., 2863. 2864. hrsz. ingatlanra 30 kor., 2921. hrsz. ingatlanra 4 korona, 3002. hrsz. ingatlanra 10 korona, 3116, 3117. hrsz. ingatlanra 22 kor., 3174. hrsz. ingatlanra 18 kor., 3410, 3411. hrsz. ingatlanra 16 korona, 3892. hrsz. ingatlanra 6 kor., 4725. hrsz. ingatlanra 16 kor., 9431. hrsz. ingatlanra 32 kor., a csikszentgyörgyi I. rész 657. sz. tkjvben foglalt Sándor József, Róza, Antal, István és Terézia tulajdonát képező 4217. hrsz. ingatlanra 30 korona és az ottani II. rész. 501. sz. tkjvben foglalt 1396. hrsz. ingatlanra 56 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, az árverést 604 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok és pedig a bánkfalvi határában lévő 1901. évi június hó 5-ik napjának d. e. 9 órakor Bánkfalva község-házánál és a csik-szentgyörgyi határában lévő ugyanaznap délután 3 órakor Csik-Szentgyörgy község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% o-át vagyis 60 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattni.

A kir. bíróság mint telek-könyvi hatóság.
Csikszentmártonon, 1901. márczius 23.
Földes,
kir. újbíró.

[119] 1—1

A Györgyjakab Márton utóda,

Dresznándt Viktor könyveskereskedésébe a napokban érkeztek meg az
olvasók és imakönyvek

óriási nagy választékban a leg egyszerűbb alaktól a legdiszesebbekig. Az árak a lehető legutányosabbak. Ismét eladóknak nagyobb árkedvezmény. A nagyon csinos kiállítási tárgyak megtekintését ajánljuk a község szíves figyelmébe.

Nyomatott Csik-Szeredában, a lapkiadó Györgyjakab Márton utóda, könyvnyomdájában 1901.

Hauptvogel Ferencz

résziszabó-üzlete Brassóban
fiók-üzlete Csikszereda, vár-utca 258 szám

Ajánlja dusan felszerelt raktárát bel- és külföldi szövetelekből mértékutáni elegáns

URI-RUHA

elkészítésére. Kedvező összeköttetésem által, melyeket szállítóimnál elértem, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az amugyis már olcsó árakat még 15—20% o-al leszállítottam, hogy minden versenyt felülmuljak, szállítok:

- 1 zakó-öltöny finom seviot szövethől 40—50 korona.
- 1 zakó-öltöny finom kangarn szövethől 48—60 korona.
- 1 zakó-öltöny finom angol szövethől 56—68 korona.
- 1 zsaket társalgási öltöny finom kangarn szövethől 55—70 korona.
- 1 szalon-öltöny finom kangarn szövethől 65—90 korona.
- 1 Ferencz József kabát öltöny fekete, szürke- és kék, finom angol szövethől 70—90 korona.
- 1 finom tavaszi felöltő világos és sötét színben 36—48 korona.
- 1 tavaszi felöltő finom angol szövethől 52—65 korona.
- 1 nadrág finom szövethől 12—18 korona.
- 1 nadrág finom angol szövethől 16—22 korona.

Jótállás kifogástalan kivitelért.

Gyors kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Verseny nélküli árak.

Hauptvogel Ferencz.

[83] 7—38

Van szeresem a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a piac-utcában, Szopos Béni házában levő minden igényeket kielégítőleg berendezett

Nyerges és kárpitos üzletemre

Üzletemben minden e szakba vágó munkák elkészítését legnagyobb készsèggel elvállalom és ezt esinos kivitelben olcsó ár mellett pontosan eszközölöm.

Raktáron tartok mindenféle rugányos divánokat 40—200 koronáig és garnitúrákat; ugy hogy itt mindenki beszerezheti szükségletét ép oly olcsó áron, mint bármely nagyobb városban. Továbbá kész kocsik raktáron vannak.

Végül a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhivom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom.

Magamat a n. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlja maradtam

Kiváló tisztelettel
Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos
Csikszereda, piac-utcában.

[104] 4—10

A sörizlet terén 23 éven keresztül kifejtett eredményes működésem következtében sikerült nekem Magyarország két legelső sörgyarának bizalmát megnyernem, a mennyiben a

Dreher-féle és az Első magyar részvény söröző

sörgyarak Brassó, Csik- és Háromszékmegyeyi főraktárak vezetését ream ruházták.

Az említett két legtekintélyesebb czégek kitűnő hírneve és Brassóban 23 éven át elismeréssel találkozózt üzleti működésem felbátoritanak engem arra, hogy az igen tisztelt közönséget felkérjem miszerint megrendeléseivel engem felkeresni sziveskedjenek a magam részéről biztosítom az igen tisztelt közönséget, hogy mindenkor csak a legjobb minőséget fogom szállítani.

A legkisebb megrendelés üveges sörnél 50 üveg, hordókban pedig 25 liter. Kivánatra árjegyzékkel szívesen szolgálók!

Teljes tisztelettel

KASZIK ANTAL,
BRASSÓ, hosszú-utca 104.

Rendelményeket közvetit Györgyjakab Márton utóda, Csikszeredában.

Alulirt tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy

Temetés rendező vállalatomat

a mai kor igényeinek megfelelőleg rendeztem be.

Jelenleg azon helyzetben vagyok, hogy a leggerszerűbb temetéstől a legfényesebbig is minden igényt ki tudok elégíteni.

Üzletemet felszereltem mindenféle kész ércz- és fakoporsókkal szemfedelekkkel, mindenféle gyász- és koszoru szalagokkal, sirkoszoru nagy választékban kaphatók, saját gyászkocsimat szükséghez képest kék vagy fekete díszítéssel bocsátom a t. közönség rendelkezésére, a ravatalok felállítását ugy helyben mint vidéken személyesen eszközölöm.

Hogy fenti soraim nemesak a mai világban szokássá vált reklám hajhászás czéljából írottak, arról a mélyen tisztelt közönség, ha üzletemet becses látogatásával szerencsételni, meggyőződvetik

A mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását kérve maradok

Tisztelettel

Filó Károly

Vár utca 212. sz. (saját ház).

[66] 6—12